

The Ultimate Security System
Leil Shimurim:
A Night of Divine Protection

Rabbi Efrem Goldberg
1st Night of Pesach
reg@brsonline.org

SHMOS (12:42) ① ליל (יב: כד)

⁴² It is a night of keepings for HASHEM to take them out of the land of Egypt, that is this night unto HASHEM; guardings for all the Children of Israel for their generations.

ליל
שמרים הוא לילה להוציאם מארץ מצרים הוא הלילה הזה לילה שמרים לכל בני ישראל לדורותם:

RASHI ② כל (ל) (א)

שנה הקדוש ברוך הוא (IT IS) A NIGHT OF KEEPINGS (FOR HASHEM). הוא ליל שמרים (הוא לה') 42. שומר ומצפה לו - For the Holy One, Blessed is He, was keeping it in mind and looking forward to it - לקום הבטחתו להוציאם מארץ מצרים in order to fulfill His promise to take them out of the land of Egypt.⁵

GUARDINGS FOR ALL THE CHILDREN OF ISRAEL FOR THEIR GENERATIONS. - שמרים לכל בני ישראל לדורותם
against harmful spirits, - מן המזיקין - It is guarded! from that time onward - משמר ובא
"He will not permit the destroyer, etc."²³ - ולא יתן הפשטיה וגומרי"23 - as it says, - שנאמר

RASHBAM ④ כל (ל) (א)

SFORNO ③ ספורנו

הא ויהי מקץ שלשים. של צרת צמים, וטרנע מאות שנה של לידת יצחק, ויהי צעם היום הזה וגו'. ומכל מקום צמרים לא יצטו אלף מאתים ועשר של סוף ד' מאות ושלשים (שס): מב פ"ד שימורים הוא פ"ה'. מינות אציהם היה הקצ"ה מלפני לזה הלילה, להוציא את בני ישראל ממצרים כמו שהצטייטם. ולשראל הוא ליל שימורים לדורותם, לכל דורותם, שאלפים לזה הלילה לחוג צו מן הפסס (ככל הקומין) ומשפטיו:

מב פ"ד שמורים הוא פ"ה' להוציאם. שהיה מצפה להוציאם. כי לא עינה מלכו, אבל לא מצא את ישראל מוכנים וראויים לגאולה עד אותה הלילה, ואותה היה משמר ומצפה כי חפץ חסד הוא, כאמרם ד"ל שהקב"ה מחשב את הקץ:

BA'AL HA'TURIM ⑤ בא הטורים

בג"ל הטורים

מב שמורים. ב' במסורה. ליל שמרים. שמרים לכל בני ישראל. שחלק הקב"ה ליל ט"ו לשנים, חציו לציאת מצרים וחציו השני לגאולה לעתיד לבא (פ"י סבילתא):

SFORNO ⑥ ספורנו

הוא הפ"ה הזה פ"ה' שמורים. וכמו שהיה משמר ומצפה לגאולת ישראל כל ימי גלותם במצרים. כן הוא משמר ומצפה לגאולת ישראל העתידה, כאמרו ולכן יחכה ה' לחנכם (ישעיה ל"ח): פ"ד בני ישראל לדורותם. כאמרם (ר"ה י"ג) בבסן נאלו, וביסן עתידין להגאל:

RASHBAM ⑦ רשב"ם

שמורים. לשון המטה, כגו ואפו סמר עם הדבר (בבאשים לו י"ב):

SHR HA'CHAIM ⑧ שר החיים הקדוים

מב פ"ד שמורים דגו'. יכוין הכתוב לרמז ה' נסים מופלאים שזמנם לילה זו (א) צימי אציהם כשהכה את ארבעה מלכים ויחלק עליהם לילה (ב) צמשים ד' טו. (ג) צמשים מלכים דכתיב (לפיל פסוק טו) ויהי צמשי הלילה. (ד) צימי חוקיה כשהכה גבראל מנהג סנסריב דכתיב (מ"ד י"ט לה) ויהי צמשי ההוא. (ה) צימי מרדכי ואסתר צמשי ההוא נדה שנס המלך (אסמרו א) (ב) גאולה העמידה. כנגד נס אציהם אמר ליל שמורים הוא לה', כי צמשים נסם נחגליה אמתו יפצרך כחומרם ו"ל (כ"ד מ"ו) שיש מהאמותם שלם היו מאמינים בנס הגלותו מאור כשדים והאמינו בנס הכאת ארבעה מלכים. וכנגד מצרים אמר להוציאם מארץ מצרים. וכנגד נס חוקיהו אמר הוא הלילה הידוע לנס, כרשום דצברי נחא (מלכים ד י"ט לה) ויהי צמשי ההוא ויאל מלאך וגו'. וכנגד נס מרדכי אמר הזה לה'. וכנגד גאולה העמידה אמר שמורים לכל בני ישראל לדורותם, פירוש לסוף הדורות, בעגלגל ובזמן קריב:

R' MOSHE SHTERNBUCH ⑨ ר' משה שטרנבוך

הוא הלילה הזה לה' שמרים לכל בני ישראל לדורותם (י"ב, מ"ב) נראה לפרש הפסוק שליל פסח הוא זמן שמורים לה' להוציאם מארץ מצרים, ולדורות הוא ליל שמורים לבני ישראל, לשון שומר ומצפה, שע"י סיפור יציאת מצרים בלילה זה ישראל מתחזקים באמונתם לצפות בכל עת לביאת משיח צדקנו שיבוא ויגאלנו.

SHLOMO CALEBACH ר"ר (10) אֶלְנָא (ספח)

במשך השנה אנחנו חווים זמנים ורגעים בהם אנחנו ממש יעל הגובה: שבת גבוהה, רגעי חסד מיוחדים, ואולי תפילה אחת ממש טובה. אבל לא הצלחנו לשמור עליהם, שהם יישארו איתנו לתמיד. ונדמה לנו שהם נאבדו מאיתנו. ופתאום בליל פסח, הקב"ה מחזיר לנו את כל הרגעים הגבוהים, את כל הקדושה! געוואלד. ליל שימורים הוא לה"י – את הכל רבוננו של עולם שמר לנו.

יש משל כל כך יפה של היבית יעקב: תארו לעצמכם שיש לי ילד, ואני נותן לו מיליון דולר. והילד משחק עם המיליון דולר, ומדי פעם קצת כסף נופל ממנו והולך לאיבוד. עד שבסוף הילד קולט: געוואלד, איבדתי מיליון דולר! ואז אומר לו אביו: יהלכתי מאחוריד, וכל הזמן הרמתי את הכסף שנפל. הוא אצלי. והוא מוכן בשבילך. בלילה הזה הקב"ה מחזיר לנו את כל מה שאיבדנו. לא יאומן. אתם יודעים כמה זה עמוק? אנחנו תמיד חושבים שבדרך המסובכת של החיים איבדנו כל כך הרבה. אתם יודעים, ידידים, מדוע אנחנו כל כך עצובים בפנים? מפני שאיבדנו כל כך הרבה. ואתם יודעים מהי השמחה הכי גדולה בעולם? כשהקדוש ברוך הוא מזריח לתוכי: זה עוד שם. זה עוד שם. אחרי הכל, הקב"ה לא נותן לך לאבד שום דבר.

ואתם יודעים, ידידים, זה לא פשוט. זה לא רק שאנחנו מאבדים. לפעמים, את כל הכוח הזה שהקב"ה נותן לנו, את כל רגעי החסד והקדושה – אנחנו מבזבזים. ואז הקב"ה לוקח אותם מאיתנו, כדי שלא נשתמש בכוח הזה להבל וריק.

נחזור למשל של האבא והילד: האבא נותן לבנו מיליון דולר. ואז הוא רואה שהבן רוצה לקנות סוכריות על מקל עם הכסף הזה... והוא אומר לו: יחכה רגע, עדיף שאקח ממך בחזרה את המיליון דולר. אני אשמור לך אותו עד שתגדל. ואז הוא נותן לו רק אלף דולר. ואם הוא רואה ששוב – הבן רוצה לקנות עם זה גלידה, אז הוא לוקח לו את הכסף ושומר לו אותו לזמן המתאים.

הקב"ה נותן לנו רגעים גדולים. וכשהוא רואה שאנחנו עומדים למכור אותם בשביל הכלים, הוא לוקח אותם בחזרה. אבל הם לא נאבדים. הקב"ה שומר לנו הכל באיזה שהוא מקום נסתר. שום רצון טוב לא נאבד. ובליל הסדר, שוב הכל מאיר.

זה אומר שבילל הסדר אנחנו יכולים לחיות מחדש את כל הקדושה שהיתה לנו מפסח שעבר עד עכשיו. ואולי אפילו את כל הקדושה שהתנוצצה לנו בכל שנות חיננו. ואולי אפילו משנים של חיים קודמים...

PESACHIM (1096) (12) גמ' סס"ח (ק"ט)

The Gemara cites the next clause of the Mishnah: AND THEY MUST NOT GIVE HIM LESS THAN FOUR cups of wine.

The Gemara raises the issue of dangerous "pairs":^[8] How could the Rabbis institute something through which one can come to danger?^[9] לא יאכל אדם תרי - ולא ישתה תרי - NOR SHOULD HE DRINK PAIRS,^[10] ולא יקנה תרי - NOR SHOULD HE WIPE HIMSELF after defecation in PAIRS, ולא יעשה צרכיו תרי - NOR SHOULD HE SATISFY HIS NEEDS^[11] in PAIRS. - ? -

The Gemara offers a solution: Rav Nachman said: The verse states in describing the first night of Passover: "ליל שמרים" -

It is a night of anticipation for Hashem to take them out of the land of Egypt, that is this night unto Hashem, guardings for all the Children of Israel for their generations. ליל המושמר ובא מן המזיקין - A night which is guarded from that time onward against harmful spirits.^[12]

ROSH HASHANA (116) (11) גמ' ר"ה (יא:)

The Gemara seeks R' Yehoshua's source that the final redemption will take place in Nissan:

For - אמר קרא - From where do we know this? מנלן regarding the night of the redemption from Egypt, which took place on the fifteenth of Nissan, the verse states:^[9] ליל המושמר ובא מושעת - שמרים - It is a night of anticipation; this is expounded to mean that it is a night that from the six days of Creation onward has been anticipated as the date of the final redemption.^[10] We see that the final redemption will come to pass in the month of Nissan.^[11]

SHIBOLEI HA' LEKET (13) גמ' האקט (ס"ד סס"ח)

זהו רעון בלגוד ה' אלהים לקיים לנו הבטחתו בנשנו הואת שעשה פסח על שנה הבאה בירושלים; יש פשרים לזה אומר כבא ואח בלשון ארבות לפי שבידועים לנו ספרים בארבות לטוב עמנו. פנים אחד פגנו הוסיקו כרו ילא ידעו הוסיקו כי הם ספרים בלשון קדש והוסיקו בה שאנו אומרים כל מי שיהא רעב יבא ואכל והו סבצין בלן ובקלקלן את הסודה והו ערשית הוה על גתו לאוחרו בלשון ארבות שלא יכעו מה שאנו אומרים עקב מצונו שנה דברים נאמרו בבוטין עלשה כבלאכי השתח ואלטה כבני אדם מדרים בלשון הקדש כבלאכי השתח ואילו היוע אומרים בלשון הקדש והו מבונים. (פ) ומור דרב ר' בנימין גרין השתח הרי כבר נאמר ליל שמרים לילה המשמר מן המזיקין ומור דרב יתורה והו עני גרין פירש בה שאומרים אותו בלשון ארבות לפי שזאת היתה הלש שגדו בבבל ניתקו ואומרים אותו בלשון כרו להבין דברים והחיתוק לקיים מצות והגדת לבנך וגו' בלשון וו כמו שפירש למעט בשנה שבה וברור שנתים למנוך לעשות להם מתחברי שיטתו ופירש בלשון מה נשתנה; ואח' ר' בנימין גרין פי' מה פנים אומרים אותו בלשון ארבות שרדש רבוהות ול בברש אבה נלתה יהודה סתני לא גלו ישראל ע' שאכלו הסין

הוא אמרו חלף ארבות ← A:

SHULCHAN ARUCH (14) שולחן ערוך (אורח סי' גס"א)

ב יתיב אדם לעסק בהלכות הפסח וביציאת מצרים ולספר בנסים ובנפלאות שעשה הקדוש ברוך הוא לאבותינו עד שתחטפנו שנה: הגה וכל דין ליל ראשון יש גם בן גליל (ג) שני (אגור). ונותנים שלא לקרות על כשתו רק פדשת (ד) [ד] 'שמע' ולא שאר דברים שקורין בשאר לילות פדי להגן. כי ליל שמורים הוא מן המזיקין:

MACHATZIT HA' SHEKEL (15) מחצית השקל

(פ"ג ב) רק כי נמנה כי כחלק דף סי' מ"ב ברכה חספול ונפר חז' רמנו עמר והו לשמים והכל שאר מלשון חז' כבדי ממש וז' שהם ליל שמורים: סי' חמ"ב (פ"ק ב) יצ' די פי' מיד די ליל כח"ף. חלל כחמ"ב סמח"ב העמיק לשון נחמק סמ"ב אם נכרעו כח"ב כח"ף או היל ורובו מורח מחלל: וקום סמ"ב יוסר דעת סמ"ב ולהפריש חובל כסדרו מחלל. ושם כח"ף ר"ב להבטין סמ"ב וסמ"ב לקדוש: נענין כח"ב

B: קריאה מלך על המטה

MINHAG YISRAEL TORAH (16) מנהג ישראל גורר (ה' סס"ח)

קריאת שמע שעל המטה - כתב ברמ"א ונוהגין שלא לקרות על מטמו רק פרשת שמע ולא שאר דברים שקורין בשאר לילות כדי להגן כי ליל שמורים הוא מן המזיקים ע"כ (ועיין במג"א בשם מהרי"ו דה"ה ברכה המפיל וכ"כ במהרי"ל), מסתמם הרמ"א משמע דאין חילוק בין יו"ט א' ליו"ט שני שז' הלילות הם ליל שמורים וא"ל לקרות רק פרשת שמע וכ"כ להדיא בלבוש, וכן העלה הגה"ק בעל עטרת יהושע בתשובה הנדפס בסוף ספ' אמרי נועם על התורה דכן הוא לפי המקובלים שכתבו שאין בין יו"ט ראשון לשני כלל, אמנם הביא שם מש"כ אביו הק' האמרי נועם הנדפס באמרי נועם על מועדים תשובה ד' דוקא בליל יו"ט ראשון אין לחוש מהמזיקים כי ליל שמורים הוא אצל ליל שני אינו צדדי' זו, ולפ"ד ראוי בליל שני לקרות כל הק"ש כמו בשאר לילות, (וכן הוא מנהג חב"ד).

TUR (17) טור (א"ו ס' ע"ה)

תמו סדר הזמן בשני ימים הראשונים ערבית שחרית ומנחה
 אומר כי ראשונה ת' אחרונה וקדושת היום באמצע
 אתה בחרתו וכו' ותתן לו ה' אלהינו (ו) את יום הג' המצות חזו
 זמן חירותינו יעלה ויבא והשיאנו והתם (ז) מקדש ישראל והוסבים
 ואם הל בשבת מוכר גם של שבת ואומר את יום הכנוח חזו ואת
 יום הג' המצות חזו והתם מקדש השבת ישראל והוסבים כתב
 בעל העיבור על שם רבינו נסים שבשל בשבת אין אומר ברכת
 מעין שבת שנתקנה בשביל המאחרים בבח"כ שלא יזיקם הסופים
 והאירא אין צורך דליל שמורים הוא ונהגין באשכנז שאין ש"ך
 מקדש בבית הכנסת לפי שאין עני בישראל שאין לו ד' כוסות
 וא"כ כל אדם מקדש בביתו ו

C: ←
 דרכה ט"ו
 ז"ע

SHULCHAN ARUCH (18) הלכות ארון (ס' ע"ה)

י"אם אָמר 'מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבֵּת' (ג) (א) וְחֹזֵר בּוֹ (ד) *תּוֹף פְּדֵי דְבוּר, יָצָא, (ה) אַחֲרֵי שֶׁהוּא יוֹדֵעַ שֶׁהוּא
 (א) יוֹם-טוֹב. וְאִם חָל בַּשַּׁבֵּת, יֹאמֵר 'אֵת יוֹם (ד) (ו) הַמְּנוּחַ הַזֶּה וְאֵת יוֹם חַג הַמְּצוֹת הַזֶּה' וְיַחֲוִתֵם
 (ז) *מְקַדֵּשׁ הַשַּׁבֵּת (ה) (ח) וְיִשְׁרָאֵל וְהַזְמִינִים'. (ט) וְאִין אֹמְרִים בְּרֶפֶת מְעִין (ו) שְׁבַע:

MISHNA BERURA (19) משיב דבר (ט' ו'אין)

אומרים ברפת וכו'. דלא נתקנה אלא מפני המצויין ויבדלעיל בסימן
 רסח סעיף קטן כ במשנה ברורה. ובפסח הוא ליל שמורים. ואומרים
 ויבדל בקול גם בקדיש שלם אחריו [פמ"ג]

TOSAFOS (20) גוס' (כ"ו מ' נ')

הבא מלח כו' לריך לכרך. דהוי הסיח הדעת והכי אמרי' בפ"ג
 דמנחות (ד' ל. ט.) סח כין מפילין לחפילין לריך לכרך וכן
 הלכה אם סח כין ברכת המוליד לאכילה ובין ברכה קידוש לשמיה
 לריך לחזור ולכרך אי לאו מילתא דשייכא לסעודה כמו טול כרוך וכן
 בשמיטה לריך לחזור ולכרך אי לאו
 ממילתא דשמיטה כמו הטור יותר
 כהמות והרעולים לשחוט או שיאמר
 אחוה היטב שלא ישחט לך שלא
 חפסל השמיטה אין זו הפסקה ולאו
 אין אלו רגילים להביא על השלחן
 לא מלה ולא לפתן משום דפת שלנו
 חשוב והרי הוא כי הא דאמר
 כסמוך לית דין לריך כשם מינו
 רבי מנחם היה מדקדק מאד להביא
 מלה על השלחן כדאיתא במדרש
 כשישיחנ' יושבין על השלחן
 וממטיין זה חת זה עד שיטעו ידיהם
 וכן בלא מלות השלחן מקטרג
 עליהם וזרית מלח מעין עליהם:

LEISET YOSHER (21) לית יוש' (ה' יוס' כ"ה מ' נ')

ילעוס מעט מעט עד רגלו שני זוחים, ובלוע בסי'א, בזה אין נפקוחא, וגם אם יקומן צריך
 לבלוע כות בעטם אחת. ושעור כות חצי ביצה בן כחוב [בכסרון] (קבננ), ביוםא (קבננ)
 וכבריות (קבננ) ועשה מלח על המצות בליל סמח, לשנה אחרת לא עשה מלה על
 המצות ואמר שהוא ליל שמורים; מצאחי באיח כסי' חסי' (קבר) אי משום מצה שאין בה

D:
 מ' נ'

SHULCHAN ARUCH (22) הלכות ארון (ס' ע"ה)

א *איטל נדיו ויברך על גטילת ידים'. ויקח המצות פסדר שהניחם, הפרוסה בין שתי השלמות,
 (א) ב'יאחזם בידו *ויברך 'המוציא ידעל אכילת מצה', ואתררף יבצע מהשלמה (ב) העליונה
 ומהפרוסה (ג) ימשתיקן ביחד יו'טבלם (ג) במלח, הגה (ד) ואין המנהג לטבלם במלח (ה) בלילה ראשונה, דפת
 נקי אין צריך מלח, (ו) ויאכלם (ז) בהסבה (ח) ביחד (ט) *פזית מפל אחר.

SEFEN HA'MAMHIG (24) ספר האמיה (כ' אלנהק)

ומעת בכמה מקומות שאין טעלית התדברים שישני בהן בלילי הפסח, כי
 בייסו נאלו ובניסן אנו עתידין ליגאל, דכתי' ליל שמורי' הוא לילי, לילה
 המשומר ובא מששת ימי בראשית ואם יבא אליהו ימצא הבית פתוח ויצא
 לקראתו מהרה ואנו מאמיני' בזה ובשכר זאת האמנה ויגאל בעה"ו במהרה
 בימי' אמן, יש סמך לדבר זה בכתיבו' פי' הנשוא את האשה בירושל' רי'רמיה
 מפקד אלבשני חזרוק חפוחין אלבשני דגרסי יתן מסאני כרגלי וחוטרא
 בידי דחבוטם עלאי סרסא אין אתא משיחא בהא מעחד, יש באמנה זו שכר
 גדול ובמכילתי, גדולה האמנה לפני מ' שאמי והיה העולם, שבשכר
 האמנה שהאמיני ישראל שרתה עליהם רוח הקודש ואמרו שירה ש' ראמינו
 ביי ובמשה עבדו, מיד או ישיר משה ובי ישראל, ר' נחמיה אמ' כל
 המקבל מצוה אחת באמנה כדי הוא שחשרה עליו שכניה או רוח הקודש,
 וכן אתה מוצא שלא ירש אברהם אבינו ע"ה העולם הזה והעולם הבא
 אלא בשכר אמנה שהאמין ביי' ש' והאמין ביי', וכן אתה מוצא שלא
 נאלו אבותי' ממצרים אלא בשכר אמנה שהאמינו, ש' ראמן העם וכו',
 וכן אתה מוצא שאין הגליות עתידות להגאל אלא בשביל אמנה שאמינו,
 ש' תשורי' מראש אמנה, וכתי' וארשתין לי באמנה וג', במגילת סתרי'
 מבורא.

OTZAR HA'GEONIM (23) אוצר הגאונים (פ' ס')

אפי' אמ' ר'נ אמ' קרא ליל שמורים ליל המשומר ובא מן המויקין.
 מצאחי (ד) במגלת סתרים ראיחי מרבנא (ה)
 ולוף אבא לא היה סוגר רלתו הבית אשר אנו יושבין בו כלל.
 צעידנא ועד עתה כך מנהגינו (שלנו) ודלתיה הבית פתוחות
 ויבא אליהו נצא לקראתו במהרה בלא עיוב ואמרינן כפסח
 נתידין ליגאל ש' ליל שמורים הוא לדי' ליל המשומר [ובא] מששת
 מי בראשית. (תוכוח) [תשורי] כראש אמנת] מזהיר שלא יעלו
 הבית בשביל אמנה שדבר הקביה ובשכר האמונה עתידין ליגאל.

SHULCHAN ARUCH (ס' א"ע) ערוך

'יהללוך' עד 'מלך מהלל בפתשפוחות', (ו) ושותהו בהסבה 'בלא ברכה תחלה (וכבר נתבאר לעיל סימן תעד דאנו נוהגין לברך) (ז) 'ומברך אחריו על הגפן'. ואם שותהו בלא הסבה, (ח) 'צריך לשותות פעם אחרת בהסבה (ט) (ועין לעיל סימן תעב סעיף ז), 'ומברך לפניו בורא פרי הגפן' לפי שהסיח דעתו מלשותות עוד: הגה ויש אומרים שיש לומר 'שפך חמתך' וכו' קדם 'לא לנו' (ר"ן פרק ע"ט), ולפתח הפתח (י) פדי לזכר שהוא ליל שמורים, ובזכות אמונה זו יבוא משיח וישפך חמתו על העכו"ם (מהרי"ם), וכן נוהגין.

ויכול לגמור הלל (יא) אף שלא במקום סעודה (רמב"ם והמגיד פ"ח):

MISHNA BERURA (26) מנהגיו כוונה

(י) פדי לזכר שהוא ליל שמורים. ואין מתיראין משום דבר. ונוהגין באלו מדינות למזג כוס אחד יותר מהמסבין, וקורין אותו כוס של אליהו הנביא (לרמז שאנו מאמינים, שקשם שגאלנו השם יתברך ממצרים הוא יגאלנו עוד וישלח לנו את אליהו לבשרנו):

CHOK YAKOV (27) חוק יעקב

בנורודך חומין אמר פריה כוס כן כסמטה מקול בלגוריס וילי לזרה אחר שאמר כדום כי לו מאכ פרי מלא יחל אבא כדכבד וכן כול כמחריס וכן כמבט, וכמו כמיל נס פרי. בליב ולשוכ יאמר או רזנ פריס ולא לאמר. כריס ודי כדמי בליב ונליב פריס יאמר חומין בנורודך ולא יפריס חמרים אבא פסא פריל ולין דרעין כן ופי לאמר. כנל כמי לילת שיש : (ו) ומכאן : ומכאן פרי שפיל כנז חיל. ונספר כמבט פלודי כמבט כנכס חקמות אלו חמלין כמחריס פריס שם בליב פסא די נרמם מאלו ונרמם שדדן לילת דמבר ליל שפריס לילת כמבט פסא ולי. נרמשים אלו יתא פליה ימלא פסח שמה וילא לפרחמו מברס וילאו פלמדיס ככ וילא פסח לנדו כירושלמי דקאנט, ו' כגוזה ודי נלפוחס ו' עבר גדול פריל ולין כמבט כן לכמה פסח חמס די ארם פוקא דמבר, וחכנין באלו מדינת נסוין. כוס אמר יאמר כמבטוין וקורין אלו כוס אל אליה כמיל :

MAGEN AVRAHAM (28) מגן אברהם

בין אברהם נ"י

חסידי לא רחמי' להאמר פריל חמסר דסיל דמאל גרס כל שס מים פליו טר : א כולל כגדל. כל דוקא בשלח אמר כולל כגדול כל כוס ר' : ב רק פ' שמש. כל דאס קדל ק' ש כרס כוס ליד לקרות כליל כל סק' כד ללזח יח כמ' ס' ר' וס קדאס כנ' כלילת ח' לקרות רק ס' שמש כיון שמוזכרת לברכה פמ ס' כדואס ולי כמכ' דניל נרמם כמסל ולי מכרי' דלס יעשול כולת ככרס חק וליבא דמבר כןיקא לא סבסי' ארסא :